

TALOUSARVIOALOITE 435/2004 vp

Määrärahan osoittaminen velkaneuvonnan toteuttamiseen Pohjois-Karjalassa

Eduskunnalle

Ainakin Joensuun alueen talous- ja velkaneuvot ovat olleet huolestuneita kunnille osoitetuista määrärahoista talous- ja velkaneuvontaan vuodelle 2005. Määrärahan suurus on vuoden 2005 talousarvioesityksessä 4 811 000 euroa, kun vuoden 2004 talousarviossa määrärahan suuruus oli 5 860 000 euroa. Vähennys on huomattava.

Pohjois-Karjalan alueella on kaksi talousaluetta, joissa asiakkaat voivat saada talous- ja velkaneuvontaa (Joensuu ja Nurmes). Asukkaita tällä alueella on yhteensä 169 181 (tieto 1.1.2004). Nyt perusmääräraha on ollut asukasluvun mukaan 0,73 euroa/asukas, ja lisäksi on saatu velkasovintokorvausta 0,26 euroa/asukas. Tämä summa on kattanut koko alueen kustannukset. Lisäksi käytössä on ollut vielä pieni ns. lisäkorvaus. Laki velvoittaa valtion järjestämään talous- ja velkaneuvontaa tasapuolisesti kaikkialla Suomessa.

Talous- ja velkaneuvoja alueella on yhteensä neljä, joista yksi on palkattu määräaikaisesti nimenomaan näillä velkasovintorahoilla. Velkasovinto-ohjelma loppuu 31.8.2004, ja tähän ohjelmaan varattua rahaa ei siis tule vuodelle 2005. Tämä tarkoittaa sitä, että palkattua henkilökuntaa on vähennettävä 25 %. Pelkällä perusmäärärahalla alueemme ei tule selviytymään. Vähintään velkasovintorahan suuruinen määräraha peruskorvauksen lisäksi olisi varattava toiminnan tehokkaaseen jatkamiseen.

Asiakasmäärät ovat vuosi vuodelta nousseet, vaikka velkajärjestelylain voimaantulon aikoihin, vuonna 1993, ajateltiin ylivelkaantuneiden

henkilöiden asioiden tulevan hoidetuiksi muutamassa vuodessa. Velkaneuvonta-asiat ovat tulleet entistä vaativammiksi, ja niissä tarvitaan vankkaa osaamista ja ammattitaitoa. Käräjäoikeuteen menevien hakemusten määrä on ollut viime vuosina myös nousussa, vaikka koko ajan tehdään myös vapaaehtoisia velkajärjestelyjä sekä velkasovintoja. Talous- ja velkaneuvontaa työllistävät edelleenkin vanhat hakemukset lisätilityslaskelmiseen ja maksuohjelman muutokseen. Myös uuden sukupolven velkaantuminen on tulevaisuudessa suuri ongelma.

Kuluttajavirasto on kurssittanut "vanhoja" neuvoja sekä myös uusia velkasovintoprojektiin palkattuja henkilöitä siten, että ainakin 126 neuvojaa tai toimistotyöntekijää on osallistunut jatko- ja/tai peruskurssille vuosina 2002—2004.

Onkin välttämätöntä, että ainakin tämänhetkinen talous- ja velkaneuvojien määrä pitäisi pysyttää ennallaan. Koko alue on muuttotappioaluetta, ja työttömyysaste on maan korkeimpia. Tämä tarkoittaa sitä, että valtion korvauksetkin tulevat tältä osin pienenevän. Alueelta lähtevät sellaiset henkilöt, jotka työllistyvät muualla, ja heillä ei yleensä ole ollut talousongelmia. Vastaavasti maakuntaan jäävät useasti ne henkilöt, joilla on vaikeuksia ja jotka ovat näin velkaneuvonnan tarpeessa. Asiakasmäärät tulevat varmasti tulevaisuudessa tämän vuoksi kasvamaan.

Laissa talous- ja velkaneuvonnasta edellytetään myös talousneuvontapalvelujen järjestämistä sekä ylivelkaantumisen ennaltaehkäisyä. Käytännössä sitä on ollut hyvin vaikeaa toteuttaa,

koska varsinainen velkaneuvonta on vienyt neuvojien koko työajan. Tämä tulisi ottaa jollakin tavalla huomioon vuoden 2005 määräraha-asiassa. Eikö ns. velkasovintorahan suuruinen määräraha voitaisi lisätä vuoden 2005 talousarvioesitykseen vaikkapa talousneuvontamäärärahana? Näin turvattaisiin nykyinen järjestelmä ja resurssit.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 32.40.31 lisäyksenä 1 000 000 euroa velkaneuvonnan riittävyyden ja rahoituksen turvaamiseen.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Esa Lahtela /sd